

**Міністерство освіти і науки України
Ministry of Education and Science of Ukraine
Близькосхідний технічний університет
(Middle East Technical University (METU) (Turkey)
Венеціанський Університет Ка-Фоскарі
(Ca' Foscari University of Venice) (Italy)
Інститут філософії НАН України
Institute of Philosophy of the National Academy of Sciences of Ukraine
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
M.P.Dragomanov National Pedagogical University
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Oles Honchar Dnipro National University**

ОСВІТА І НАУКА У МІНЛИВОМУ СВІТІ: проблеми та перспективи розвитку

**МАТЕРІАЛИ
Міжнародної наукової конференції**

29-30 березня 2019 р.

Частина I

**Proceedings of the International Scientific Conference
Education and Science in a Changing World:
Problems and Prospects for Development**

**Dnipro, Ukraine
March 29-30, 2019**

Part I

**Дніпро
2019**

Редакційна колегія:

Оковитий Сергій Іванович, д.х.н., проф., проректор з наукової роботи Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Токовенко Олександр Сергійович, д.філос.н., проф., декан факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Трампус Антоніо, доктор наук з історії, професор Департаменту лінгвістики та порівняльних культурних досліджень Венеціанський Університет Ка-Фоскарі (Ca' Foscari University of Venice), Італія.

Октай Танзевер, доктор філософії з політичних наук, професор, декан факультету міжнародних відносин Близькосхідного технічного університету (Middle East Technical University (METU)), м.Анкара, Турція.

Іщенко Ігор Васильович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Хамітов Назіп Віленович, д.філос.н., проф., провідний науковий співробітник відділу філософської антропології Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України

Крилова Світлана Анатоліївна, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософської антропології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Висоцький Олександр Юрійович, д.політ.н., проф., професор кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Кривошеїн Віталій Володимирович, д.політ.н., проф., завідувач кафедри соціології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Третяк Олексій Анатолійович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри політології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Окороков Віктор Броніславович, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософії Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Ключник Руслан Максимович, к.політ.н., доцент кафедри політології та міжнародних відносин Університету імені Альфреда Нобеля.

Міхейченко Марія Анатоліївна, к.політ.н., доц., доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

О 72 Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали Міжнародної наукової конференції. 29-30 березня 2019 р., м.Дніпро. Частина I. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. — Дніпро: СПД «Охотнік», 2019. — 400 с.

У збірник вміщено матеріали Міжнародної наукової конференції «**Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку**», що присвячені осмисленню найбільш важливих наукових та освітніх проблем сучасності, окресленню перспектив їх вирішення, розробці стратегій подальшого розвитку наукового та освітнього потенціалу в світовому контексті, узагальненню досвіду викладання та визначенню шляхів реалізації виваженого підходу до оптимізації освітніх практик з огляду на нові виклики та кращі світові досягнення. Рекомендовано для студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів, науковців.

© Колектив авторів, 2019

© ДНУ ім. Олеся Гончара, 2019

образовательного пространства. Система высшего образования опирается и зависит от потребности экономики, науки, культуры. Для реформирования высшего образования нужны программы развития, фундаментальная материальная база и должное финансирование. И в скором будущем возможно внедрение инновационных педагогических технологий в образовательный процесс.

О. О. Ханюков, О. І. Кравченко, Є. Д. Єзудіна, К. О. Писаревська

**ПЕРШИЙ ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ВИПУСКНОГО ІСПИТУ СТУДЕНТІВ
МЕДИЧНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДИКИ ОСКІ
(ОБ'ЄКТИВНОГО СТРУКТУРОВАНОГО КЛІНІЧНОГО ІСПИТУ)**

Для об'єктивної атестації випускників медичних вузів у багатьох країнах Європи все ширше використовується об'єктивний структурований клінічний іспит (ОСКІ). З 2018 року атестація випускників у Державному закладі «Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України» стала проводитися з використанням методики ОСКІ.

У 2018 році в Україні було затверджено «Порядок Здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів освітнього ступеня «Магістр» за спеціальностями галузі знань «22 охорона здоров'я», одним з етапів якого є ОСКІ [8].

Вперше оцінка знань лікарів за методикою ОСКІ була введена в 1975 році Роналдом Харденом. Цей іспит спрямований на оцінку клінічної або професійної компетентності. За 40 років застосування методики ОСКІ іспит зазнав істотних змін. Сьогодні для проведення ОСКІ використовуються різні тренажери, стандартизовані або реальні пацієнти. [2]

Практичний (клінічний) іспит – це іспит, яким оцінюється готовність випускника до провадження професійної діяльності відповідно до вимог стандарту вищої освіти шляхом демонстрування практичних (клінічних) компонентів професійної компетентності на реальному об'єкті (людина) або на моделі (фантом, муляж, симулятори тощо) [1,4-6] .

Атестація випускників за методикою ОСКІ була впроваджена, щоб об'єктивізувати оцінювання знань студентів. В ідеальних умовах, варіативність в оцінках студентів повинна виходити з різниці в успішності учнів. На жаль, в реальній клінічній практиці велика частина варіативності може залежати від інших чинників. Зазвичай ОСКІ приймає форму «кола» з рядом «станцій». Кожна «станція» - робота з одним «стандартизованим хворим» - триває фіксований час, а потім студент переходить до іншої «станції». Таким чином, всі майбутні лікарі повинні виконати одну і ту ж стандартизовану задачу, а екзаменатори повинні поставити перед ними одні і ті ж питання на кожній «станції». Іспит часто включає від 10 до 20 «станцій», проходження кожної з яких триває від 5 до 15 хвилин, а сам іспит зазвичай займає 1-2 години [2,7].

У процесі іспиту випускника оцінюють на рівень оволодіння теоретичними знаннями, комунікативними і практичними навичками. Оцінюється, наскільки правильно студент підготовлений до спілкування з пацієнтом (наприклад, як він повідомляє хворому погані новини). Іншими словами, ОСКІ - це комплексний іспит, що дозволяє оцінити загальну клінічну компетенцію випускника-лікаря.

ОСКІ містять елементи наступних навичок: 1. Збір скарг. 2. Збір анамнезу хвороби та життя. 3. Фізикальне обстеження. 4. Практичні навички. 5. Розпізнавання гострих (ургентних) ситуацій у пацієнтів. 6. Трамбування додаткових методів обстеження. 7. Призначення необхідного лікування. 8. Етика, спілкування.

В Державному закладі «Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України» атестація випускників з використанням методики ОСКІ вперше була проведена в 2018 році. Майбутнім лікарям запропонували визначити попередній діагноз та надати допомогу пацієнту, що знаходився у невідкладному стані (всього 16 варіантів пацієнтів у невідкладному стані). В ролі пацієнтів з тим чи іншим невідкладним станом виступали молоді співробітники медичної академії (інтерни, аспіранти, клінічні ординатори).

Для стандартизованого контролю дій випускників були розроблені чек-листи (технологічні карти), в яких екзаменатори відзначали правильність дій студентів по кожному пункту збору анамнезу, скарг, огляду пацієнта і т.д. Кожна дія студента оцінювалася в балах і потім підраховувалася їх сумарна кількість.

Отримав перший досвід атестації випускників медичного вищого навчального закладу з використанням методики ОСКІ, ми визначили наступні переваги цього методу атестації.

Достовірність оцінки. На відміну від традиційних клінічних іспитів. ОСКІ забезпечує більш достовірну оцінку клінічної компетентності лікаря. Особливість іспиту в тому, що в ході його проведення можна контролювати не тільки зміст іспиту, але і ступінь його складності.

Надійність. ОСКІ не тільки відрізняється достовірністю отриманих результатів, а й надійністю. Об'єктивна оцінка лікаря забезпечується використанням спеціальних чек-листів закритого типу. А великий набір «станцій» для іспиту забезпечує оцінку більш широкого спектру різних знань, умінь і навичок учня. При здачі ОСКІ все екзаменованих отримують однаковий набір завдань, а кожного учня оцінюють кілька підготовлених екзаменаторів.

Практичність. За допомогою ОСКІ можна оцінювати великі групи студентів. При цьому є можливість регулювати навантаження екзаменаторів, забезпечуючи їх присутність тільки на тих «станціях», де необхідно.

Гнучкість. Саме завдяки гнучкості ОСКІ стали використовувати в багатьох країнах і навіть в різних дисциплінах. При дотриманні загальних принципів методу кількість екзаменаторів можна широко варіювати кількістю задіяних у іспиті «станцій» і часом виконання того чи іншого завдання.

Відсутність дискримінації. Однією з сильних сторін іспиту є справедливість оцінки. Дотримання встановлених правил і стандартів дозволяє уникнути несправедливого оцінювання випускників.

Таким чином, наявність вищезазначених переваг атестації сприяє необхідності більш суттєвої імплементації методики ОСКІ в атестацію випускників медичних вищих навчальних закладів в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Інструкція МОЗ України №08.01-47/10395 від 15.05.2014 щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу, оновлену з урахуванням результатів застосування системи оцінювання упродовж 2005-2014 років. 2. Електронне джерело: <http://www.likar.info/pro/article-79618-chto-takoe-osce-i-dlya-chego-on-nuzhen-vracham/>. 3. Наказ МОЗ України № 749 від 19.10.2009 «Про затвердження та введення навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» кваліфікації лікар у ВНЗ IV рівня акредитації за спеціальностями «лікувальна справа», «педіатрія», «медико - профілактична справа». 4. Наказ МОЗ України від 14.08.98 № 251 «Про затвердження Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів фахівців з вищою освітою напрямів «Медицина» і «Фармація», зареєстровано в Мінюсті України 11.09.98 за № 563/3003. 5. Наказ МОН України від 16.04.03 №239 «Про затвердження складових галузевих стандартів вищої освіти з напрямку підготовки 1101 «Медицина» (за спеціальностями: 7.110101 «Лікувальна справа»; 7.110104 «Педіатрія»; 7.110105 «Медико-профілактична справа»). 6. Наказ МОЗ України від 29.11.2002 №436 «Про підготовку до затвердження засобів діагностики якості вищої освіти, як компоненти галузевих стандартів». 7. Наказ МОЗ України від 31.01.2005 р. №

53 *«Про затвердження Положення про організацію та порядок проведення державної атестації студентів, які навчаються у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації за напрямом підготовки «Медицина». 8.Порядок здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я» від 28 березня 2018 р. № 334.*

А. В. Підгасцька

СПІВПРАЦЯ СТУДЕНТІВ КАНАДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ТОРОНТО З ГРОМАДОЮ

Реалії сьогодення вимагають налагодження двосторонніх відносин між громадами та університетами, у яких громада виступає активним учасником, що стимулює та зосереджує на собі наукові дослідження та інновації. Співпраця студентства та громади може й повинна організовуватися у межах студмістечка, адже присутність громади на території кампусу уможливить проведення соціально-культурних заходів, сприятиме обміну знаннями, науковому партнерству та розширенню взаємовигідних перспектив.

В університеті Торонто функціонує Центр партнерства з громадою університету Торонто (Center for community partnership, University of Toronto), що навчає студентів долучатися до громадської діяльності шляхом вивчення академічної дисципліни (community-engaged learning). Таке навчання передбачає написання студентом курсової роботи та залучення до позанавчальної діяльності – студенти долучаються до роботи місцевої громадської організації. Для того, щоб університетська молодь винесла максимум з отриманого досвіду, після закінчення тренування вони діляться своїми враженнями та роздумами з іншими студентами [1].

Як правило існує два основних елементи навчання громадській діяльності – академічний та позанавчальний. Академічна дисципліна «навчання громадській діяльності» є окремим предметом у навчальній програмі, за який студент повинен отримати певну кількість кредитів, в той час як позанавчальне опанування цього предмету відбувається за межами аудиторії. Даний предмет «навчання громадській діяльності» фокусується на співпівробітництві студента з громадською організацією. Викладачі університету разом із співробітниками громади-партнера розробляють для студентів програми для можливого стажування. Тобто, при вивченні дисципліни (community-engaged learning) «навчання громадській діяльності» [2] студенти краще розуміють складні соціальні питання, опановують вміння будувати конструктивні взаємовідносини з громадою та долати культурні відмінності тощо.

Позанавчальна діяльність цієї дисципліни базується на підготовці студентів, їх практичній діяльності та рефлексії. Курси з опанування цієї дисципліни залежать і від того скільки часу студент бажає витратити на її вивчення, приєднатись до: 1) одногоденного проекту «День громадських заходів та обговорень» (Community Day Events and Discussions); 2) триденного проекту протягом тижня альтернативного читання (Alternative Reading Week); 3) довгострокового залучення до реалізації проєктів громадської діяльності (Community Action Projects).

Отже, громадським організаціям Центр партнерства з громадою університету Торонто (Center for community partnership, University of Toronto) пропонує у свою чергу два шляхи співпраці:

1) вивчення студентами академічної дисципліни «навчання громадській діяльності» (Academic community-engaged learning). Від такого партнерства виграють як самі студенти, так і громадські організації, яким університет пропонує асистентів, майбутніх спеціалістів. Натомість студенти отримують свій перший досвід роботи, можливість застосувати теоретичні знання на практиці. Найчастіше Центр Партнерства з